

Nº 6-8

Göyzərin

2002

ISSN-0207-4710

SARI ÜRKƏ

Rafiq YUSIFOĞLU

Bir dəfə atam evə çox dilxor qayıtdı. Bıçaq vursan qanı çıxmazdı. Məni isə onun dilxorluğundan çox evə atsız qayıtması narahat edirdi.

Atam evimizin qənşərində maşından düşdü. Atımızın yəhərinin cilovunu onun əlində görəndə üreyim qopdu. Fikirləşdim ki, yəqin atam atı kiməsə satıb. Ləp dilxor ol-dum. Çünkü sarı ürkəyə elə öyrəmişdim ki? Ondan ayrılmak o qədər də asan olmayıacaqdı.

Sarı ürkə çox qəşəng at idi. Yavaş-yavaş sürəndə adamın altında yumurta kimi gedir, yorğalayırırdı. Ona qamçı vurmaq da lazımdı. Ayaqlarımı qarnına sı-

xan kimi işini bilirdi. Dördəmə çapmağa başlayırdı. Ancaq onun bircə nöqsanı var idi. Hər şeydən hürkündü. Hətta ən adı xışiltidən da. Elə bu hürkməyinin də qurbanı oldu.

Atamdan atı sorusunda o kövrəldi və dedi:

- Bütün günahlar məndədi. Əger onu dəmir parçasına bağlamasaydım, belə olmazdı.

Mən bir şey başa düşə bilmədim. Bunu görən atam işin nə yerdə olduğunu söylədi:

- Rayondan qayıdırımdı. Hava bərk isti idi. Çayın üstündəki körpüden keçəndə üreyimdən cımmek keçdi. Çayın sahilinə gəldim. Atı bağlamağa bir kol da yox idi. Elə belə də qoymaq olmazdı. Qəflətən hürkər, qaçış gedə bildi.

Birdən gözümə iri bir dəmir parçası, kotan sataşdı. Atı ona bağlayıb cımməyə başladım. Birdən sarı ürgə nədənsə hürkdü. O, dartinanda kotan aşdı. At bundan da hürkündü. Kotanın üstündən tullanmaq istəyəndə necə oldusa dəmirin iti tərəfi çevrilib atın qarnına girdi. Cirov qırıldı və atın bağırsaqları yere töküle-töküle qaçmağa başladı. O, birdən dayanıb geriyə - mənə sarı baxdı və tükrədici bir səslə kişnədi. Bu, kişnətidən çox əlvida səsinə oxşayırırdı. At qaçı, qaçı... Elə bil o, öz ölümündən qaçırdı. Ancaq bilmirdi ki, qaçıqlıqca ölümə daha da yaxınlaşırırdı. At getdikcə bağırsaqları öz ayağına dolaşırırdı. O, qaçı, qaçı və birdən yerə yixildi.

Mən sarı ürgənin yanına gələndə artıq o, ölmüşdə. Yəhəri belindən açıb, cilovu başından çıxarmaqdan başqa çarem qalmadı.

Bibimgil atama təskinlik verir, onu hey ovundurmaq isteyirlər. Atam isə fikir eləyir, özünü günahkar sayırırdı.

Rəssam Altay

ÜZƏNGİ YARASI

İnamın babasının bir ğa atı var idi. O, həmişə nəvələrinin görüşünə bu atın üstündə gələrdi.

Ağ at ağ saçlı babaya çox yaraşındı. Həm də bu at İnamın atasının atları kimi dəlisov, ürkək deyildi.

Bir dəfə səhərin alatoranında İnamın dayısı ağ atı yəhərlədi. Baba ata minəndə gördü ki, üzənginin bir tayı yoxdur. Oğlunun qarasına deyinsə də, yoldan qayitmaq istəmədi, atı qamçılayıb çapmağa başladı.

Ağ at heç həmişəki ağ ata oxşamırdı. Həmişə yumurta kimi yortan, yorğan yerişi ilə baxanları heyran qoyan ağ at bu gün nədənsə bəbanın altın-

da ilan kimi qırılırdı. Ağ at qamçını da vecinə almırırdı.

Baba öz-özünə fikirləşdi:

- At da mənim kimi qocalıb yəqin.

Kəndə çatanda İnam babasının qabağına yürüdü. Təəccübə ata baxıb qışqırdı:

- Babamın ağ atı qırmızı olub.

Əvvəlcə onun sözünə inanmaq istəmədi-lər. Lakin nə görsələr yaxşıdır? Atın belindən qan süzülürdü.

Baba atdan düşüb tapqırı açdı. Yəhəri götürəndə gözlərinə inanmadı. Sən demə üzənginin bir tayı yəhərin altında qalıbmış.

Atın belində dərin bir yara əmələ gəlmişdi. Qan hey axır, kəsmək bilmirdi.

Tez əsgı yandırıb qarasını isti-isti atın yara-sına basdırılar. Nəhayət, qan kəsildi. Lakin atın belindəki yara uzun müddət sağalmadı.